

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในสถานศึกษา
Project-based learning management
develop the potentials of teachers in schools

จินตนา พรายชมพู

ผศ.ดร.ธดา สิทธิธาดา

thada.si@ssru.ac.th

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

s64561802022@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ กระบวนการส่งเสริมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา และรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของครูในสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของครู เพราะการใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ครูต้องมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจรอบด้าน ในการให้คำปรึกษาของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของผู้เรียนที่เลือกทำกิจกรรมนั้นๆ และสามารถพัฒนาแนวคิดของผู้เรียนในปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเรียนรู้, การใช้โครงงานเป็นฐาน, ศักยภาพของครู

Abstract

This article aims to study the problems of learning management. The process of promoting the management of teacher learning management in schools and the learning management model using the project as the base of the teachers in the school for the management of learning management using the project as a base. To develop the potential of teachers in schools. In order to manage learning with a focus on learning, using the project as a base (PBL), it is important to develop the potential of teachers because using the project as a base (PBL), teachers must have knowledge, ability, understanding and understanding to mentor the learner to achieve the goals of the learners who choose to do the activities and be able to develop the concept of the learner to achieve the goals set.

Keywords: Learning management, Using the project as a base, Teacher potential

บทนำ

การบริหารจัดการการเรียนรู้เป็นการกระทำโดยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดให้มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต(กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2574 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 6) การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆในสังคม ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่จะให้เกิดคุณลักษณะ “เก่ง ดี มีสุข” สะท้อนให้เห็นว่าความพยายามของการปฏิรูปการเรียนรู้ยังไม่บรรลุผล (สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2559 : 32)

การเรียนรู้โดยใช้โครงเป็นฐาน (Problem-based Learning) หรือ PBL เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตีความวิธีหนึ่ง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยการจัดการสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์ กับเนื้อหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เน้นการเรียนรู้ที่อาศัยการบูรณาการเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์ที่เหมาะสม (พัชรมัย นิมละออ, 2559) และให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ที่อยู่ในบริบท มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมและประสบการณ์ในการใช้ชีวิตประจำวัน

ครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษา เป็นผู้ที่ทำให้การส่งเสริมสนับสนุนและจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามการพัฒนาศักยภาพของครูให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลากรครูจึงควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรและบริบทของตนเอง (ภุชงค์ บุญอุทัย, 2557) ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาข้อมูลสร้างองค์ความรู้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งรู้จักปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตอย่างชาญฉลาด (วิภาวรรณ พินลา. 2561, หน้า 124-125)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและกระบวนการส่งเสริมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของครูในสถานศึกษา
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในสถานศึกษา

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ การใช้โครงงานเป็นฐาน และการพัฒนาศักยภาพของครู

1. ความหมายของการบริหาร

คำว่า การบริหาร (administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “administratae” หมายถึงช่วยเหลือ (assist) หรืออำนวยความสะดวก (direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า

“minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้ หรือผู้รับใช้ หรือผู้รับใช้รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่างๆ

ส่วนคำว่า การจัดการ (management) นิยมใช้ในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อมุ่ง แสวงหากำไร (profits) หรือกำไรสูงสุด (maximum profits) สำหรับผลประโยชน์ที่จะตกแก่สาธารณะถือเป็นวัตถุประสงค์ รองหรือเป็นผลพลอยได้ (by product)

การจัดการ (Management) หรือ การบริหาร (Administration) 2 คำนี้จึงเป็นคำที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคยและใช้ กันอยู่เสมออย่างกว้างขวาง จึงมีความหมายคล้ายคลึงกันและใช้ทดแทนกันอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นการจัดการและการบริหาร จึงมีความหมาย ดังนี้ การจัดการ (Management) คือ การจัดการภารกิจภายในองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามนโยบาย แผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือการจัดการ หมายถึง ภารกิจของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือหลายคนที่เข้ามาทำหน้าที่ ประสานให้การทำงานของแต่ละบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้

การบริหาร (Administration) เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งโดยพื้นฐานแล้วเกี่ยวข้องกับการทำให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดโดยองค์กรหรือสถาบัน เป็นที่ทราบกันในทางเทคนิคว่า การบริหารเป็นส่วนหลักที่เกี่ยวข้องกับการทำ ให้สิ่งต่าง ๆ บรรลุความสำเร็จในทางทฤษฎีได้มีนักวิชาการให้ความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้

ถวิล เกษสุพรรณ (2552: 32) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรม ต่าง ๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

สมเดช สาวันดี (2553: 32) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและ สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน (Importance of Classroom Management) ที่มีต่อผู้เรียน ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความอบอุ่นในขณะอยู่ในชั้นเรียน และมีความสุขในขณะที่มีการเรียนการสอน
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนส่งเสริมสนับสนุนบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในเวลาเรียนปกติและนอกเวลาเรียน
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันตามธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ
- 4) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักในเรื่องของวินัยในชั้นเรียน
- 5) ช่วยป้องกันสิ่งรบกวนที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีต่อการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆของผู้เรียน

จากความหมายของการบริหารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมทางการศึกษา ใช้ทั้งศาสตร์และ ศิลป์ในการบริหารเพื่อให้บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ มีการประสาน ความร่วมมือกันโดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ ในการบริหารอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของการเรียนรู้ที่ไว้วางไว้

2. ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ (Learning Management) เป็นกระบวนการหรือวิธีการใด ๆ ก็ตาม que ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาตนในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพ เรียกได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557 : 8) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนรู้คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562 : 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุด การประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือ สมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายในข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้นั้นไปใช้ได้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยภาพรวมการจัดการ เรียนรู้มีความสำคัญหลายประการดังนี้ (กุลิสรา จิตรชญาวณิช, 2562 : 11)

1) การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งโดยทั่วไป ผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้เอาไว้

2) การจัดการเรียนรู้ช่วยทำให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษابรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของสังคมไทยอาจจะมีทั้งความเหมือนกันและต่างกัน

3) การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้กับผู้เรียนมีหลายทักษะด้วยกัน

4) การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่สามารถแยกดีชั่วถูกผิดออกอย่างมีเหตุผล

5) การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาตัวรอด เนื่องจากการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้พัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาด รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

6) การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

7) การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมอาชีพหรือรายได้ให้กับผู้เรียน

8) การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้นำองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นสำคัญ หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

3. ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (PROJECT-BASED LEARNING)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้อันได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟังและการสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ ครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษา ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และวิธีการใหม่นั้นทั้งนักเรียนและครูไม่เคยรู้หรือมีประสบการณ์มาก่อน และอีกทั้งสอดคล้องกับ Baron (2010) การเรียนแบบ PBL ที่ครูเก่งด้าน การชวนทบทวนไตร่ตรอง การตั้งคำถามของครู ที่ให้เด็กคิดหาคำตอบที่มีได้หลายคำตอบจะทำให้เกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และอีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wurdinger and other (2007) โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงานและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม (ดุซงกี โยเหลาและคณะ, 2557: 19-20)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Project based Learning

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม ผู้สอนเตรียมมอบหมายโครงงานโดยระบุในแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การคิดและเลือกหัวข้อ ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างทางเลือกในการออกแบบโครงงาน

ขั้นที่ 3 การเขียนเค้าโครงของโครงงาน เป็นการสร้าง mind map แสดงแนวคิด แผน และขั้นตอนการทำงาน

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติโครงงาน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในเค้าโครงของโครงงาน

ขั้นที่ 5 การนำเสนอโครงงาน ผู้เรียนสรุปรายงานผล โดยการเขียนรายงาน หรือการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลโครงงาน การประเมินโครงงานควรมีการประเมินผลการเรียนรู้โดยหลากหลาย

ลักษณะของความรู้(Knowledge Dimension) ได้แบ่งออกเป็น 4 แบบ ได้แก่

1) ความรู้เกี่ยวกับความเป็นจริง (Factual Knowledge) หมายถึง ความรู้ในสิ่งที่เป็นจริงอยู่ เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และความรู้ในสิ่งเฉพาะต่าง ๆ

2) ความรู้ในเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) หมายถึง ความรู้ที่มีความซับซ้อน มีการจัดหมวดหมู่เป็นกลุ่มของความรู้และโครงสร้างของความรู้

3) ความรู้ในเชิงวิธีการ (Procedural Knowledge) หมายถึง ความรู้ว่าสิ่งนั้น ๆ ทำได้ อย่างไร ซึ่งรวมถึงความรู้ที่เป็นทักษะ เทคนิค และวิธีการ

4) ความรู้เชิงอภิปราย (Metacognitive Knowledge) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ทางปัญญาของผู้เรียนเอง คือ ความรู้ที่ผู้เรียนจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและการแก้ปัญหา ไปจนถึงการประเมิน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

4. ความหมายการพัฒนาศักยภาพของครู

การส่งเสริมพัฒนาครูให้แสดงความสามารถสูงสุดอันเป็นคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในตัวให้ปรากฏออกมาเป็นที่ประจักษ์แก่นักเรียนและต่อสังคม ความสำคัญของวิชาชีพครู ครู คือ บุคคลที่สั่งสอนอบรมวิชาความรู้ต่างๆ นอกจากนั้นแล้วครูจะต้องคอย ดูแลเอาใจใส่ต่อสุขทุกข์ของศิษย์ ความเจริญก้าวหน้าของศิษย์และคอยปกป้องมิให้ศิษย์กระทำความชั่วต่างๆอีกด้วย นอกจากนั้นครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ อย่างยิ่งเพราะ ครูเป็นทั้งผู้สร้าง และผู้กำหนดอนาคตของเยาวชน สังคมและประเทศชาติให้พัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการและถูกต้อง

จากการบริหารจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพของครูในสถานศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของครูในด้านต่างๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านการแนะนำ การพัฒนาการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ คือ ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/พัฒนาการเพื่อส่งเสริม ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนให้ได้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนกำลังทำในโครงงานนั้นๆ ทำงานให้ดียิ่งขึ้น พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและส่งผลให้โครงงานของผู้เรียนบรรลุสำเร็จไปด้วยดี และต่อยอดเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนในรุ่นถัดไป

5. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของไทย

ระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาโดยทั่วไปของไทย มีลักษณะเฉพาะและซับซ้อนกว่าองค์กรอื่นๆ เพราะบุคลากรส่วนใหญ่ของสถานศึกษาคือ ครู ซึ่ง เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป และทำหน้าที่หลักในการพัฒนาเยาวชนของสังคม ของประเทศ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพย่อมสร้างทรัพยากร บุคคลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการพัฒนาให้แก่สังคม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้สรุปว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อยกระดับคุณภาพครูสู่ มาตรฐานวิชาชีพควรเป็นการพัฒนาที่ครูได้ฝึกฝนตนเองในสภาวะของการปฏิบัติงานปกติ สร้างโอกาสให้ครูได้ทำกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ ด้วยวิธีการต่างๆหลากหลาย ครูจะแสดงบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ แตกต่างกันไปตามระดับคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ ([http://www.kruinter.com/file/29420140904120822-\[kruinter.com\].pdf](http://www.kruinter.com/file/29420140904120822-[kruinter.com].pdf))

บทสรุป

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นพื้นฐาน การจัดสภาพของการเรียนการสอนให้เกี่ยวข้องกับปัญหา หรือข้อสงสัย ที่ผู้เรียนกำลังประสบ หรือเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว เกิดความสนใจต้องการแก้ไข โดยวิธี ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อค้นหาคำตอบ มีการทำงานเป็นกลุ่ม อาจจะเป็นกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ แล้วร่วมมือกันทำงาน จนประสบความสำเร็จ แสดงผลงานแห่งความสำเร็จด้วยการนำเสนอ

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การวิเคราะห์ผลการประเมินศักยภาพครูมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสนอแนะข้อคิดเห็นระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาสู่การเรียนรู้แบบ

ใหม่ๆ หน้าที่และบทบาทของครูผู้สอนได้เปลี่ยนจากการบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว มาเป็นการกล่าว นำเข้าสู่บทเรียน ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาให้แก่ ผู้เรียน จึงเกิดวิธีการสอนที่ หลากหลายมากขึ้น กล่าวคือ มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียน การสอน โดยผ่านเครือข่าย (Network) เพราะปัจจุบันผู้เรียนมีความสามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในชั้นเรียนเสมอไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ข้อเสนอกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔. สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวง.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. 2562. การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุขฎิ โยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ความสำเร็จของ โรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ : หจก. ทิพย์วิสุทธิ.
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดส ำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พัชรมัย นิมละอ. (2559). ผลการใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เป็นฐานที่มีต่อความเข้าใจ มโนทัศน์ชีววิทยา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา วิทยาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภุชงค์ บุญอภัย. (2557).รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์โรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านมะขาม (สาครมะขามราษฎร์) จังหวัดจันทบุรี.วารสารการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 8(1), 108-113.
- วิภาวรรณ พินลา และวิภาดา พินลา. (2561). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการ พัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2557. คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศูนย์เรียนรู้การ ผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2559). ทิศทางและโจทย์วิจัยของการศึกษาไทยเพื่อบรรลุ เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืนของโลก. กรุงเทพมหานคร : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สมเดช สาวันดี. (2553). การน าเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- Baron, K. (2010). **Six Steps to Planning a Project**. Retrieved November 1, 2018 from <http://www.edutopia.org/stw-maine-project-based-learning-six-steps-planning>.
- Wurdinger and other (2007) **A Practical and Progressive Pedagogy for Project Based Service Learning** 2007, Volume 19, Number 2, 191-204 [http://www.kruinter.com/file/29420140904120822-\[kruinter.com\].pdf](http://www.kruinter.com/file/29420140904120822-[kruinter.com].pdf).